

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrske kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2-25 K, za Ameriko 2-75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Tristopna polit-vrstica 26 vin. za enkrat, 12 vin. za dvakrat; večkrat po dogovoru.

18. štev.

V Ljubljani, v sredo, dne 10. aprila 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne posiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Frančiškanske ulice štev. 8/I.

Reakcija se združuje.

Domislili so se liberalci in kandidirajo. Postni čas, ko si človek spraša in spraši svojo vest, čas kesanja in pokore se jim je zdel preresen za drzne sale. Pomladno solnce pa je prineslo nekaj veselja na zemljo in mnogo veselosti; zvbilo je tudi liberalnega martinčka iz varnega zatišja. Kot ljudje dobre volje mi liberalcem to ceneno pomladansko veselje od srca privoščimo. Nekaj nam pa vendar greni dobro voljo. Ne morda bojazen, ampak čisto človeško sočutje z ljubljanskimi volilci, ki so si jih izbrali liberalni za nedolžno žrtev svojega neprostopljivega humorja.

S svojo kandidaturo so liberalci — če so jo sploh resno vzeli — računali na troje. Enkrat na osebno priljubljenost ljubljanskega župana. Pozabili so, da se pri volitvah ne gre za osebe, temveč za stranko, za načela; pozabili so na to, da bodo ljubljanski volilci prav dobro znali ločiti osebno priljubljenost Iv. Hribarja od političnih simpatij, ki jih ne živa stranka njegova. Zidali so na to, da imajo precej ljudi v Ljubljani, ki jih bodo lahko v svojem smislu gnali na volišče; toda vsteli so se, ker volitve so tajne, in bomo z vso strogostjo gledali na to, da bodo tajne, da živa vsak ljubljanski volilec neskajeno volilno svobodo. Končno so računali na sentimentalnost ljublj. prebivalstva. Liberalna stranka se je tekom časa udomačila pri nas in privadili smo se nanjo, kakor se privadi oko na stari mebelj, ki spremlja človeka iz stanovanja v stanovanje. Na to usmiljenje do starega meblja so liberalci očitno računali pri svoji kandidaturi. Toda tudi udomačenega meblja se sentimentalni človek (in kdo ni sentimentalni?) naveliča: vrže ga v peč ali ga odda na staro kramo.

Nekaj drugega, kar tiči v vseh ljudeh in tudi v ljublj. volilcih, so prezrli: estetični čut. — Liberalna stranka je mrtvo truplo; to vedo sami prav tako dobro kot vemo mi. Duša, ki naj bi se kazala v poletu politične misli, v energičnem hotenju moči in dela, se je že davno izselila iz tega trupla. Umetno vdihavanje življenja, umetno vzbujanje kretenj — vse zaman. Kar je mrtvo, je mrtvo! In konec obrabljene stroja, ki je izgubil življenjsko sposobnost, nas ne sili k sožalju.

Umetno oživljanje črvicega, zjedenege organizma — neizrečeno gnusen in ostuden prizor! Prizanesli bi nam bili lahko in nam ga prihranili. Estetični čut ljubljanskih volilcev v resnici ni zaslužil tako krute žalitve!

Liberalna kandidatura ni izraz poguma, ne izliv požrtvovalnosti; v njej se ne kaže zaničevanje politične smrti, temveč čisto navadna komedija.

Nedeljski shod, na katerem se je pokazal liberalni kandidat Iv. Hribar, je bil silno poučen. Bil je, recimo, informativen shod; informativen ne za kandidata, ker ne pride v položaj, da bi informacije potreboval, zelo, zelo informativen in informativen pa za ljubljanske volilce.

Iv. Hribar kot politik je eden tistih nesrečnejšev, ki bi rad postrvi in ščuke gojil v eni vodi. To ne gre; v sedanji družbi vlada in bo vladal srdit boj, boj med zastopniki kapitala in zastopniki umskega in ročnega dela, boj med izkoriščevalci in izkoriščanci, kajti izkoriščanje leži kapitalistu v krvi, izkoriščanje je njegova natura. Sit človek je zver, pravi Gorki. Nikdar ne pomišlja lačnega, ker ga sploh ne pozna. Siti in lačni sta si vedno sovražnika in na vekovieke si bodeta drug drugemu trn v očesu. Ščuka in postrv ne bodeta prijatelja nikoli; prehudo slast ima ščuka, prevelik apetit in — preostre zobe. Kolikor časa bo obstajal sedanji družabni red, ki nasuje nekaterim slučajnim izvoljencem kapitala v vse žepe in jih oprosti vsakršnega dela, ogromno večino pa sili, da pod krvavo smešnimi pogoji prodaja kapitalistu svojo delavno moč, dokler se nahajajo v socialnem ribniku ščuke in postrvi, ni misliti na socialni mir. Razredni boji pojenjajo šele tedaj, ko zginejo izkoriščevalci in izkoriščanci s površja, ko bode izkoriščevalcem izkoriščanje onemogočeno, ko bodo izkoriščanci obvarovani pred izkoriščanjem. To se zgodi z uresničenjem socialističnega ideala, ko nadomesti sedanji kapitalistični red socialistična organizacija družbe. Ta prememba se bode izvršila, saj odgovarja smeri družabnega razvoja, saj ni drugega kot politični izraz hrepenenja ogromnih ljudskih mas. Velike premembe, ki sežejo tako globoko v družabni organizem, se ne zgodijo na mah; tudi dani se počasi. Toda kakor zanesljivo izide za nočjo dan, tako zanesljivo pride ta prememba. Dokler pa ta prememba ni gotova, treba kapitalističnim ščukam nataktni borbe, da ne požro ribic, treba splošnega socialnega zavarovanja z izključnim obremenjenjem kapitalističnega delodajalca, treba radikalnega dohodninskega davka s sočasno razbremenitvijo malih ljudi, treba davka na velike dedščine, na vzrast zemljiških cen i. t. d.

Ovca cela, volk sit, to v kup ne more bit! Oglejmo si na konkretnem slučaju, kakšna fraza, kakšna laž je trditev, da so interesi delodajalca in delojemalca skupni. Mislimo Hribarjevo stališče proti zakonu za zavarovanje zasebnih uradnikov, iz katerega se z vso zgovornostjo ni mogel izmotati.

Zavarovane vsote tekom ostarelim zasebnim uradnikom iz posebnega fonda in vprašanje, kod ta fond vzeti, kako ga rediti. Troje je mogoče: ali vplačujejo vanj delojemalci, ali delodajalci, ali država. Novi zakon, ki je vse prej kot popoln in idealen, pritegne k vplačevanju delodajalce in delojemalce: Vsak vplačuj polovico premije. — Hribarju se ni kar nič trdo zelo, da plačaj delojemalec od svojega skromnega in bornega zaslužka polovico; trdo pa se mu je zdelo, da mora delodajalec, bogat fabrikant ali veletržec, ki ima vsega v izobilju, ki se redi ponajveč zgolj od tujega dela, da mora ta tudi vplačevati. In sklenil je »zakon omiliti«. Kako storiti? Zvrniti težko breme zavarovalnine na šibke rame zasebnega uradnika? Dobro bi bilo, toda bilo bi skoraj preodkrito za kapitalističnega kavalirja. Izmisli in izmodruje si drugo pot, ki privede ravno tja, a ni tako rjava in ne tako blatna; polovico naj vplačuje delojemalec-siromak, drugo polovico pa naj namesto delodajalca prevzame država. Kdo pa je ta država? Odkod zajema ta država

svoje dohodke? Po sedanjem davčnem sistemu se večina državnih dohodkov doteka iz indirektnih davkov, iz davkov — lahko rečemo — na najpotebnejša in najrazširjenejša živila, bodisi v obliki finančne carine na kavo, cukr i. t. d., ali kot državni monopol soli in tobaka, ali končno kot čisti indirektni davek. In ker zavzijeta povprečno posamezen delodajalec in delojemalec enako količino teh za življenje najneobhodnejših živil: cukra, kofeta in soli, in ker je delodajalec v razmerju z delojemalci malo, je jasno, da izvabi država pretežno večino davkov iz subega mošnjička zemskih in ročnih delavcev. To Hribarjevemu načrtu, izvirajočem iz njegovih famoznih »skupnih interesov«, bi plačeval v bistvu vso zavarovalno premijo delojemalec sam: polovico neposredno od svoje plače, ostalo polovico, kadar bi pil kavo s cukrom, si zapalil viržinko, ali pa izpraznil čašo piva.

Čigave interese je zastopal Hribar s tem predlogom? Koristi delojemalcev? Kruto je hotel Hribar oškodovati delojemalca-siromaka na korist sitega in rejenega delodajalca. Zastopal je nemara interese tega ali onega kapitalističnega podjetja; koristi privatnih uradnikov in uslužbencev gotovo ni imel pred očmi.

In kako se je Hribar umival na nedeljskem shodu: V trg. in obrtno zbornico me niso poslali delojemalci, temveč kapitalisti, torej sem moral zastopati njih koristi. V drž. zbor me bodo poslali vsi sloji, torej bom zastopal koristi vseh slojev. Ne, Hribar se temeljito moti; ljubljanski delavni razred: delavstvo in inteligenca, vedo predobro, kaj pomenjajo besede »koristi vseh slojev« v ustih kapitalista. Ne skladajo se z njegovimi elastičnimi, dejali bi, odvetniškimi nazori o politiki, imeti hočejo za poslanca celega moža, ki bo vselej in povsodi zastopal njih interese, interese delavstva in inteligence. Prihranili mu bodo mučni položaj, da bi zastopal v Ljubljani kapitalistično lakomnost, enkrat pa na Dunaju »skupne interese vseh slojev«, oteli ga bodo te dvojne in dvomljive vloge.

S krivimi nauki o skupnosti interesov, katerih nikjer ni, zakrivajo liberalci, zastopajoč stvar kapitalističnih izkoriščevalcev, ljudem resnico in jim motijo pogled. O tem delu se srečavajo s klerikalci. Eni politično poneumnjujejo kmečko ljudstvo in ga izročajo izkoriščanju veleposestva in duhovščine, drugi poneumnjujejo mestno prebivalstvo v službi kapitalizma. Razločka med njimi ni in ni ga tudi delali ne bomo. Vse njih medsebojno bojevanje je bojevanje klik: idealnega nasprotja med njimi ni, kvečjemu blede zavist in slepo sovraštvo nesolidnih kramarjev-konkurentov, ki hodita drug drugemu v zelje z umazano kupčijo. Vsled pomanjkanja idealnih razločkov imajo boji teh strank tako topo in tako nizko obliko.

Nasa naloga je, da demaskiramo liberalno in klerikalno politično hinavščino, da politično prebudimo kmečko ljudstvo in inteligenco. Za industrijskim delavcem bode politično dozorel tudi slovenski inteligent in mali kmet. V čem pa obstoji politična zrelost? V mojih očeh, pravi duhoviti nemški pravoslovec Ihering, politična izobrazba ni drugega kot pravo umevanje lastnega interesa. Slovenski proletarec se je politično že probudil, vrsta je na inteligentu in malem kmetu. Njiju politična pasivnost ni večna; apatija preide,

Sodrugji in somišljeniki, spominjajte se volilnega sklada!

spoznali bodo svoj interes, našli bodo sebe in odklenkalo bo obema slovenskima klikama, ki se redita od politične nezavednosti. Čas dojde prav kmalu! Že izpregledujejo, že spoznavajo svoje politično mesto. Mnogo časa poteče, preden se utrga plaz na gori, kadar se enkrat toči, gre hitro. In toči se že!

Reakcija je ena sama, in naj nastopa v ovčji koži izigravane vere ali v salonski suknji t. zv. «skupnih interesov». In tega se vesoljna slovenska reakcija že začenja zavedati. Nedeljski shod je bil koncentraciji, zbližanju slovenske liberalno-klerikalne reakcije posvečen. To pomenja Hribarjeva izjava, da je naloga «narodno-naprednega» «poslanca» oglašiti vstop v Šušteršičev klub, to znači poljubovanje rok Ploju in Povšetu, na to meri t. zv. gospodarsko zbliževanje klerikalnih in liberalnih prvakov vzporedno z deželno-zborskim kulisnim gospodarstvom, to kriči trdovratni Hribarjev molk o ločitvi vere in politike: o svobodni državi, šoli in zakonu.

Temu združujočemu se taboru politične in socialne reakcije velja naše organizatorično i agitatorično delo. Naloga vseh, ki hrepené po kulturnem, političnem in socialnem napredku je, da se izbir predsodkov, ki so jim jih naši protivniki natrosili, združijo v taboru jugoslovanske socialne demokracije, ki je edina zastopnica napredka na Slovenskem. V imenu teh napovedujemo združujoči se reakciji pod vodstvom gg. Hribarja in Kregarja najostrejši boj.

Z Goriškega.

V Gorici, 7. aprila.

Tudi na Goriškem, kakor povsod, je volilna reforma porodila veliko zanimanje mej vsemi sloji naroda. Kar veselo je opazovati, kako se debatira v vsaki delavnici, krčmi, hiši, brivnici, kavarni. Pesimistična resignacija je izginila in vsakdo razmotriva, kako naj se poboljšajo razmere na gospodarskem in na političnem polju. Pri nas ljudje in stranke kar nore v dokazivanju, kaj in kje se mora popraviti, kako naj bodo vsi srečni.

Zanimivi ljudje so pri nas klerikalci; teh imamo dve struji: Gregorčičeva, ki je avstrocesarskoverska in deluje po starem Bleiweisovem receptu, in papeško-rimska stranica, katero vodi pop dr. Pavlica. Vsaka ima svoje glasilo, ali rimsko-papeška je premajhna in nje nazori nočejo ljudstvu v glavo, zato se je privesila za prihodnje volitve ob avstro-konservativno, versko, politično društvo «Sloga». In ta mostrouzno skrupulana politična pošast je porodila tri kandidate, naj bi osrečili našo deželo in slovenski narod sploh. Sinovi-kandidatje so podobni politični jim materi, ki jih je porodila: birokrat, sodnik in pop! Škoda, da nimamo nobenega volilnega okraja več, če ne bi videli še kandidate žandarja, finančarja, «trabant» in cerkovnika!

Okrajni glavar Laharnar bo osrečeval deželo kot «podložnik» cesarjev in njegovi pristaši prepelajo na shodih cesarske pesem Sodnik Fon je brezverec, ki kandidira na katoliški podlagi, da ne bode več na sodnji obsojal Slovencev in tako rešil sebe iz neprijetnega položaja. Semeniški profesor dr. Gregorčič pa bode pošiljal svoj blagoslov Slovincem in ti bodo siti, — hiše in krave ne bodo več kmetu rubili, nasprotno pa, če se kmetje «spuntajo» kakor na Rumunskem, bode predlagal — najmodernejše kanone za vzdrževanje redu.

Oj, Slovenci, Slovenci! Nič manj čudni svetniki niso naši narodno-napredni ljudje. Tej stranki pripadajo vsi večji podjetniki dežele, nekaj trgovcev in par odvetnikov. Pridružili so se ji tudi nekateri kmetje, ki so se slučajno skregali z domačim gospod nuncem. Vodja te stranke je trgovec Gabršek, ki piše v «Soči», da tudi on hodi k maši in prav rad prodaja slike svetnikov, Kristusov in madon v svoji trgovini, posebno pa masne bukvice, ki baje prinesejo največ dobička Ta stranka je za produktivne zadruge in proti konsumnim zadrugam, za zedinjeno Slovenijo, iz katere naj se izključi slovenske delavce, ki niso pohlevni za narodno avtonomijo, v kateri mora narod slušati izvrševalni odbor te stranke, za svobodo, s katero se lahko farba in izkorišča narod in za kulturo, katero razširjajo «Trije musketirji», «Grof Monte Cristo» i. t. d.

Za prihodnje volitve so postavili kandidatom gosp. Streklja, ki je šest let deželni poslanec in živi 7 let v Dalmaciji. Poskrbel je ta. človek, da je dežela dala 3000 kron za kraske pašnike in ker je Kraševcev 30.000, dobi vsaki 10 vinarjev avstrijske veljave za — bonbončke.

Druge dva kandidata naši naprednjaki iščejo in ko jih dobé, Vam naznamim.

Socialni demokratje pa pridno agitirajo za svoje kandidate in načela, a goriski Slovenci trde (resni in pametni Slovenci: klerikalci in liberalci), da hočejo socialisti poitaljančiti Slovence. Nasprotno trde Italjani naše dežele (pametni kot zgoraj se razume), da hočejo socialmokrači posloveniti Italjane.

Kakor se vidi, bi se lahko «socialmokrači» stegli mej seboj, če bi imeli tako nasprotna načela in vendar — jaz ne razumem — slovenski in italjanski socialisti se kar podpirajo v agitaciji in bratijo v boju! Grozen položaj!

Ker so pa rekli klerikalci obeh narodov naše dežele, da so socialmokrači grobokopi svete vere, zato sem skušal vse mogoče, da bi izvedel, kje kopljejo ta grob. Ali moje prizadevanje je bilo zaman: Ni mi bilo mogoče iztakniti ničesar, zato oprostite, dragi urednik, če vam ne morem razjasniti, kar ste čitali v drugih časnikih.

Poročal Vam bodem v kratkem, kako je «Soča» šla v «Gorico» in sklenila kompromis za okraj «Gorica mesto».

Volilni imeniki.

Volilni imeniki so od 1. do 14. aprila razgrnjeni na vpogled pri županstvih sledečih občin volilnega okraja ljubljanske okolice: Ježica (za vse sosednje kraje), St. Vid nad Ljubljano, Zgornja Šiška, Spodnja Šiška, Vič — Glince — Rožna Dolina, Brezovica, Moste. Vsak sodrug volilec naj se takoj prepriča, če je vpisan, če ni, naj pri županu takoj reklamira volilno pravico in z listinami dokaže, da je avstrijski državljan (domovinski list), je 24. let star (rojstni list) in da prebiva do dneva razpisa volitev eno leto v občini (pobotnica ali potrdilo hišnega gospodarja). Reklamira se lahko ustmeno ali pismeno tudi pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani, zlasti če bi župani skušali delati kake težave. Pazi naj se, da ne bo kak nasprotnik neopravičeno vpisan! Torej pozor, časa je samo 14 dni. Tudi po drugih občinah naj se sodrugi pobrigajo. Vsa pojasnila daje upravnistvo «Rdečega Prapora», Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 8, prvo nadstropje, ki je odprto vsak dan od 9. dopoldan do 8. ure zvečer.

St. Vid. Volilni imenik je razporejen od 1. do 15. t. m. od 8. do 10. dopoldan in od 5. do 7. popoldne za volilce v naslednjih vaseh: St. Vid, Trata, Vižmarje, Dolnice, Podutik, Podgora, Poljane, Brod, Staniše, Guncle, Dvor, Medno, Glince, Kamna Gorica, Tursko selo, Čeplje. Volilcev je v tej občini vpisanih 364.

Vič — Glince — Rožna Dolina. Volilni imenik je razporejen od 1. do 14. aprila na vpogled. Sodrugi lahko vpogledajo v volilski imenik tudi v gostilni g. Korošca, kjer dobe tudi vsa druga pojasnila.

Ježica — Tomačevo in sosednje občine. Volilni imenik je razgrnjen na vpogled od 1. aprila naprej skozi 14 dni. Vpogleda se pri županu, g. Vilfanu na Ježici «pri Alešu».

St. Vid nad Ljubljano. Volilski imenik leži od 1. do 14. aprila pri županstvu na splošen vpogled.

Zagorje ob Savi. V Kotredežu leži volilni imenik od danes naprej v občinskih pisarnah. V Arziški občini od 6. t. m. naprej. Za Zagorski občini se lahko reklamira oziroma pogleda v volilnem imeniku pri sodr. Čobalu ali Malovrhu v hiši konsumnega društva. Za občino Arziše pa v filijalki konsumnega društva na Lokah. Obenem se pozivlja vse volilce celega okraja, da po vseh občinah ležijo volilni imeniki, vsakdo naj se prepriča, ali je vpisan ali ne.

Notranje Gorice. Volilni imenik je razložen od 1. do 14. t. m., vsak dan od 10. dopoldne do 2. popoldne, za volilce v sledečih vaseh: Notranje Gorice, Vnanje Gorice, Plešivica in Brezovica. Vseh volilcev je v tej občini 274.

Šmartno pri Dobravi. Volilni imenik je razložen od 1. do 14. t. m. in ga lahko vpogledajo od 10. dopoldne do 2. popoldne vsak dan volilci iz vasi Šmartno, Dobrava, Stranska vas, Podsmreko, Kozarje, Gabrje, Kruševo, Brije, Utrk, Sojica, Razore, Vrhovce, Osredok, Dražovnik. Vpisanih volilcev je 395.

Šmartno pod Šmarno goro. Volilni imenik se lahko vpogleda od 1. do 15. aprila od 8. do 12. dopoldne za sledeče vasi: Šmartno pod Šmarno goro, Zgornje in Spodnje Gameljne, Zgornje in Spodnje Pirnice, Tacen, Vikrice, Zavrh. Vpisanih volilcev v tej občini je 373.

V Trstu so volilni imeniki na ogled še v sledečih krajih:

na Verdeli v gostilni Mirabosco od 7. do 9. ure zvečer,

na Verdeli pri Sv. Ivanu v gostilni Amalia od 8. do 10. ure zvečer,

na Barkovljah v gostilni novega konsumnega društva od 7. do 10. ure zvečer.

Politični odsevi.

Slovenski klerikalci na Koroškem so končno tudi določili svoje kandidate. V tretjem volilnem okraju (Borovlje, Pliberk, Železna Kaplja, Dobrava) kandidira Franc Grafenauer; v velikovškem okraju je povsem nepotreben kandidat župan Florijan Ellersdorfer; v celovski okolici so postavili monsinjora Valentina Podgorca. Svoje kandidate hočejo postaviti tudi v Celovcu, v be-ljaskem, rožeškem in ziljskem okraju pa podpirajo nemške krščanske socialce. — Kud če suza, no na oko?

Klerikalni kandidatje na Spodnjem Štajerskem, skriti pod plaščem «Kmečke zveze», so: Za okraj Maribor levi breg, St. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer Franc Roškar, za Maribor desni breg, Slovenska Bistrica in Konjice Franc Pišek, za Šmarje, Rogatec, Kozje dr. Anton Korošec, za Celje in Vransko dr. Jožef Povalej, za Marenberg, Slovenjgradec, Šostanj in Gornjigrad Franc Robič, za Brežice, Sevnico in Laško dr. Iv. Benkovič, za Ptuj in Ormož dr. Miroslav Ploj. «Narodna stranka» še ni na jasnem glede svojih kandidatov, «Štajerčevci» jih menda tudi še iščejo, bar. Moscon ne kandidira na lastno pest.

Volitve na Finskem. Volitve za deželni zbor avtonomne Finske so prinesle socialnim demokratom velikansko zmago. V političnem življenju na Finskem je vladala doslej starofinska stranka, ki je bila pokorna služabnica reakcionarnih ruskih vlad in je zavozila tako daleč, da je svobodna dežela Finska kljub mednarodnim določbam že izgubila svojo neodvisnost, dokler ji ni pred letom dni to neodvisnost spet pridobila velika ruska revolucija. Vendarle nihče ni pričakoval, tudi socialni demokratje sami ne, da bo starofinska nazadnjaška stranka že ob prvih svobodnih volitvah popolnoma poražena. Doslej vsemogočna, je dobila zdaj po težkem boju 58 mandatov; mladofinci so dobili 25, zastopniki švedske manjšine 24, druge stranke 13, socialni demokratje pa osemdeset poslancev. Med socialnimi demokrati je 19 žensk. Po tem izidu je socialna demokracija na Finskem gospodar dežele, kar bo gotovo vplivalo tudi na ruske razmere. Zanimivo in značilno je, da so vse izvoljene ženske — na Finskem imajo ženske aktivno in pasivno volilno pravico — v taboru socialne demokracije. To je znamenje, kako neumno in brezsmiselno je tisto besedičenje, da bi z volilno pravico žensk pridobila reakcija, ne pa svoboda in napredek.

Domače stvari.

Tajna seja. V prihodnjo državno zbornico pride 515 državnih poslancev in en program. Ubija se vsaj in trudi, da bi prišel. Po volilnih shodih hodi zdaj mnogo živih ljudi, ki so sestavljeni od krvi in mesa, od kosti in živcev, od brade in las — nenadoma pa se je prikazala med njimi siva senca, ki nima ne imena, ne stanu in ne poklica in ki se piše kratkomo program in drugega nič. Gospod župan Hribar je bil doslej resnično zaslužen, po pravici ugleden in resnično izobražen človek; čez noč pa je vse to pustil, ni več Hribar, ni več župan, ni več zaslužen, ni več ugleden, ni več izobražen — in je postal program, napisan na bel papir v devetih slovanskih jezikih. Recimo sedaj, da bi bil ta mednarodni program za šalo res izvoljen — kakšna žalost! V vseh klubih državnega zbora sede živi ljudje, razgovarjajo se in debatirajo, govore o nujnih političnih stvareh, sklepajo predloge — ampak tam, tam v zadnji klopi sedi ugledna senca, sedi in molči. Pride Kramar, potrka na ramo: Co je? Schuze je ukončena! — Senca pa vzigne kazalec in pravi slovesno: Ne motite me! Jaz nisem živ človek, jaz nisem član nobene stranke, jaz nisem zastopnik nobenih načel — jaz sem program, jaz sem sam svoj papirni klub in imam pravkar tajno sejo. — Osramočen bi odšel Kramar, če bi se stvar tako tugobno vršila; ampak Ljubljana je živa in bo poslala na Dunaj živega človeka, ne pa kosček papirja, pa naj bi bil ta papir popisan ne samo v vseh slovanskih jezikih, temveč tudi v latovščini.

Šušteršičeva sreča vendar ni tako velika, kakor jo opeva «Slovenčeva» romantika. Opaža se celo, da ima poglavar klerikalne stranke prav težko stališče v svojem volilnem okraju. Kmetje niso nič navdušeni, da jih hoče zastopati On. Na Brezovici je doživel pravi pravcati poraz, ki ga vsi «Slovenčevi» ditrambi ne izpremene v zmago. Udeležencev na tistem shodu je bilo 80, med njimi pa so vsi ženske in šolski otroci. «Slovenčeva» laž, da jih je bilo 300, je torej že predebela. Šušteršič jo je primahal v spremstvu starih duhovnikov in Štefeta, ali to je kmetom tako malo imponiralo, kakor njegov govor, s katerim je obljuboval vse mogoče in nemogoče. Sam je opazil, da ga kmetje ne marajo, pa se je začel sladkati, da bi jih pridobil. Ali bilo je vse zaman. Ugovori župana Kušarja so ga spravili čisto iz tira. Tudi horjulskemu fajmostru Stanoniku, ki se je predstavil «v imenu Jezusa, Boga in Marije device, svete Ane» in še nekaterih drugih svetnikov, se ni posrečilo, napraviti pravi štimung med ljudstvom. Konec je bil ta, da se je ogromna večina obrnila in je odšla, ostale so pa skoraj same ženske z otroci. Pozneje je poiskal Šušteršič župana privatno, ali sepeče se, da je bila tudi ta pot bezuspešna.

Zaradi znanega viharnega shoda v Trbovljah je državno pravdnistvo vpeljalo preiskavo. To je prvi slučaj v naših krajih, da izvaja oblast konsekvence iz zakona o volilni svobodi.

Klerikalizma se v Trstu ni bati, so trdili vedno tržaški narodnjaški voditelji, med njimi tudi dr. Rybač na shodu radikalnega dijaštva. V sredo je bila v dvorani Mally ustanovitev krščansko-socialnega društva; med udeležniki je bila polovica Slovencev, dasiravno je društvo čisto italijansko. To so plodovi narodnjaške politike.

Črne koze na Greti pri Trstu. V družini prtljagarja južne železnice Forstnerja, ki je stanovala na Greti, so se pojavile črne koze. Obolela je vsa družina. Dne 3. t. m. so vso družino odvedli v bolnišnico za nalezljive bolezni pri sv. Mariji Magdaleni. Najopasneje je bolna Forstnerjeva soproga. Sodi se, da je Forstner nalezil bolezen od nekega tujca, kateremu je nosil prtljago.

Občinski zavod za mala stanovanja se ustanovi v Trstu po sklepu deželnega zbora. Ta zavod ima postati samostalna institucija občine. Ljubljanska občina se brani malih stanovanj z vsemi štirimi. Ko je hotel Gorjup zidati delavske hiše, se mu ni dovolilo tega. Mati Ljubljana podi delavce rajše ven iz svojega področja.

Italijansko univerzo v Trstu je zahteval tržaški deželni zbor, preden se je razšel. Dr. Rybač je dejal, da Slovenci tako dolgo ne bodo podpirali te zahteve, dokler sami ne dobe ljudskih šol. Narodnjakom je prišla italijanska zahteva prav, ker jim daje priložnost, da se »postavijo« pred volitvami. V stvari je pa že res, da so ljudske šole bolj potrebne kakor univerza.

Kamenit most čez Sočo, ki je bil že pred petimi leti nameravan, hočejo postaviti sedaj mesto lesenega pri Gradišču.

Kopališče misli napraviti mariborska občina pri »treh ribnikih«, severno od mestnega vrta. Pri tej priliki se spominjamo, da ljubljanska »ljudska kopel« že davno ne zadostuje in bi bilo nujno potrebno, da se napravi takih kopelji še v drugih mestnih, oziroma predmestnih okrajih.

Velikonočno streljanje iz topičev je po slovenskih krajih zelo v navadi. Ali ta navada je zelo nevarna. Pokrajinski listi poročajo o celi vrsti nesreč, ki so se primerile pri teh »slovesnostih«. Kaj res ne bi moglo biti vstajenje brez te nevarnosti?

Dopisi.

Zagorje ob Savi. (Velikonočna izpoved.) Dobro sem se pripravil na velikonočno izpoved. Celi dan pred cvetno nedeljo sem se postil, od polnoči naprej pa sem se vzdržal celo tobaka, čeravno sem hud kadilec. V nedeljo ob petih zjutraj sem končal svojo službo in takoj sem se napotil v farno cerkev v Zagorje, da bi se izpovedal in očistil svojo grešno dušo. Ko je ura bila šest, sem bil že tam in sem se kot veren kristjan pripravil. Ko sem že precej dolgo čakal, me je začelo zebsti, da sem se tresel po vsem životu, posebno ker sem bil cel dan in celo noč v službi. Ob 9. uri sem dosegel zaželeni cilj, pa sem se očitno in skesano izpovedal duhovnemu očetu, gospodu kaplanu Jerneju Podbevšku. Ko nisem vedel povedati nič več grehov, me je jel poučevati in mislil sem, da dobim sedaj odvezo. Ali gospod kaplan me je opominjal in opominjal in končno me je vprašal, ali čitam kaj časnikov. Seveda sem bil zadovoljen, da me duhovni oče tako spretno opominja, da ne bi odšel z grehom iz spovednice. Povedal sem, da čitam »Rdeči Prapor«. Gospod me vpraša, če berem tudi druge časnike, ki so na katoliški podlagi. Odgovorim, da čitam, ako kaj dobim. Spovednik: »Ali naročeni niste na nobenega?« — Jaz: »Sem na »Rdeči Prapor«.« — Spovednik: »Ampak »Rdeči Prapor« je brezverski list, ki ruje proti veri in cerkvi. Obljubite mi, da popolnoma pustite »Rdeči Prapor«, ker drugače vam ne morem dati odveze.« — Jaz nisem mogel obljubiti tega, ker bi se bil zlagal in zopet padel v greh. Povedal sem gospodu, da sem strokovno organizovan železničar, da je »Prapor« naš delavski list in da ne priznam, da ruje zoper vero in cerkev; opomnil sem, da na tem mestu ne morem govoriti več. Gospod pa mi le prigovarja in prigovarja, naj pustim »Prapor« in naj naročim list na katoliški podlagi; priporoča mi »Domolj.«, ki velja samo 3 krone in hoče na vsak način, naj mu obljubim, da ga naročim; ako ne, moram priti še enkrat k spovedi in se bolje pripraviti. Povem mu, da sem dosti pripravljen in da se drugače ne bom. On mi pravi na to, naj pridem k njemu na dom, ker mi tukaj ne more povedati, kakšen namen ima socialna demokracija, ki bi rada zatrla cerkev in vero ter hoče iz šole odstraniti tudi Boga. In zopet začne siliti vame, naj naročim »Domoljuba«, hitro, da ne bodo ljudje čakali. Jaz grešnik sem si pa mislil, naj le čakajo, saj moram tudi jaz; program socialne demokracije imam v žepu, v butici pa tudi nekaj. Povem še enkrat, da se ne morem naročiti na »Domoljuba«, spovednik pa mi pove, da mi ne more dati odveze in da ima smrtni greh, kdor čita »Rdeči Prapor«. »Tako, pridite drugič, ko bodele bolj pripravljeni. Hvaljen bodi, Jezus Kristus.« Tudi jaz pravim »Hvaljen bodi, Jezus Kristus«, pa stopim v klop in izmolim z lahkim srcem molitvico, pa mi je Bog odpustil grehe. Gospod Jernej Podbevšek mi jih pa ne bo več, če bom vedel, da je on v spovednici. Tako sem opravil na cvetno nedeljo izpoved, pa si ne želim nikoli več take. Saj je bila popolna kupčija; z »Domoljubom« bi si bil lahko kupil odvezo.

Socialni pregled.

Spljet (Dalmacija). [Brzjav »Rdečega Prapora.«] Tukajšnji kamnoseki imajo plačilno gibanje. Tovarisi naj tukaj ne iščejo in ne sprejmejo dela.

Najnovejše vesti.

Linec, 9. aprila. Včeraj so bile tukaj občinske volitve v četrtem razredu. Oddanih je bilo 9828 glasov, to je 72 odstotkov. Socialno-demokratski kandidati so dobili: Siegl 4549, Kollinger 4541, Thaler 4530, Weiser 4364 glasov ter pridejo v ožjo volitev z nemškimi nacionalci, ki so dobili 3207 do 3265 glasov, dočim je odpadlo na krščanske socialce 1965 do 2071 glasov. Dne 15. aprila voli tretji razred, kjer kandidirajo za socialno-demokratsko stranko Euler, Prinz, Weigung in Nemec.

Dunaj, 9. aprila. Avstrijski in ogrski minister za deželno brambo Schöneich in Jekelfalussy sta bila v avdijenci pri vladarju zaradi ogrskih vojaških zahtev.

Dunaj, 9. aprila. Po nalogu justičnega ministrstva se dne 14. in 23. maja ne razpiše sodnijskih obravnav in ne kliče strank na zaslišanje.

Ivančice pri Brnu, 9. aprila. V hiši tukajšnjega župana se je razpočila dinamična bomba; hiša je močno poškodovana, vse šipe so razbite. Na srečo ni nihče ranjen. Atentat je skrivnost.

Budimpešta, 9. aprila. Na včerajšnji nočni seji poslanske zbornice je naznanil grof Stefan Bethlen interpelacijo zaradi »rumunskega iredentovskega gibanja«. Ugrom predlaga, da se podaljša seje zbornice za eno uro zaradi obstrukcije nemadžarskih poslancev. Meczner se je pritoževal, da se udeležujejo poslanci neodvisne stranke sej v nozadostnem številu.

Budimpešta, 9. aprila. V komunikacijskem odboru poslanske zbornice je odgovarjal državni tajnik Suterenyi na neko interpelacijo, da predloži trgovinski minister še pred koncem aprila načrt o regulaciji plač na državnih železnicah. O višini priboljškov ne more poročati, izpolnilo se bo pa vse opravičene zahteve. Železničarji so pripravljeni na vse.

Sofija, 9. aprila. V nedeljo je bil tukaj velik shod demokratov, ki je ostro protestiral proti reakcionarnemu postopanju vlade. Zaradi novega nazadnjaškega tiskovnega zakona je velikanska nezadovoljnost med ljudstvom. Opaža se živahno agitacijo socialističnih učiteljev. Mogoče je, da sklenejo učitelji stavko.

Belgrad, 9. aprila. V skupščini je poslanec sodrug Lapčević opozarjal, da je vsled obstrukcije prvo čitanje proračunskega provizorija za mesec april nemogoče. Edina rešitev krize je v razpisu novih volitev. Dne 31. marca starega koledarja (13. aprila) ni več državnega proračuna, vsled česar je nemogoče funkcioniranje državnega organizma. Odgoditev skupščine je umestna le ob normalnem parlamentarnem položaju. Razpust je edini izhod, da more narod odločevati v konfliktu med večino in opozicijo. — Mladoradikalec Ratarac interpelira, kaj je z arhivom kralja Aleksandra, ki je bil 11. junija 1903 konfisciran.

Belgrad, 9. aprila. Kraljevski ukaz razglasa, da se odgodi zasedanje skupščine do 9. junija.

Skoplje, 9. aprila. Oficialno se naznanja, da je bilo v sandžakih Ipek, Prizren in Pristina od 1. septembra do 1. marca ubitih 15, ranjenih 17 kristjanov, mohamedancev pa ubitih 11 in 5 ranjenih. Pri zasledovanju je orožništvo in vojaštvo ubilo 19 mohamedancev, 9 jih je ranilo, 39 pa ujelo.

Peterburg, 9. aprila. Duma je včeraj nadaljevala agrarno debato. Šuligin (desničar) je napadel socialiste ter je ironično zahteval, naj se odpravi vsako posest, tudi energijo duha, nadarjenost. Prihodnji govornik, kmet, mu je odgovarjal; ironiziral je načelo »posvečene lastnine« ter je svaril pred razdraženim ljudstvom, ki se ne ustavi, kadar naskoči svoje sovražnike in ne bode mirovalo, dokler se ne osvobodi svojih zatiralcev. Konstantinov je dejal, naj izreče duma zaničevanje poslancu, ki je hotel zbijati neumestne šale v tej zbornici.

Kijev, 9. aprila. »Novo Vremja« poroča, da je vseučilišče popolnoma v oblasti revolucionarjev. Dijaki zahtevajo z vso odločnostjo, da se jim dovoli na vseučilišču politične shode.

Pariz, 9. aprila. Vlada nadaljuje boj proti strokovnim organizacijam državnih uradnikov in uslužbencev. Predsednik društva uradnikov finančnega ministrstva je odpuščen iz službe.

Strokovni pregled.

Pomočniška bolniška blagajna zadruga gostilničarjev in kavarnarjev ima v četrtek, 11. apr. ob 3. uri popoldne svoj občni zbor v hotelu Ilirija. Vpored: Volitev odbora v pomočniški zbor, volitev zastopnikov na zadrugi zbor, volitev razsodišča, volitev odbora za bolniško blagajno, volitev nadzorovalcev in namestnikov, polaganje računa za leto 1906 in raznoterosti.

Shodi.

Volilni shod zidarjev v Ljubljani je v nedeljo, 14. t. m. ob 10. uri dopoldne v salonu pri »Levu«. Zidarji, udeležite se ga množtevno!

Kandidat za radovljjski okraj, sodrug dr. Dermota, je govoril 31. sušca v Radovljici, 1. aprila pa v Lescah. Shoda sta se vršila popoldne in sta bila jako dobro obiskana, vkljub temu da se je agitacija za udeležbo omejila zgolj na naznanila z lepaki. Sklicatelj in govornik je v poljudnem govoru razvijal program, na kojem kandidira v državni zbor. Zbrani volilci so mu opetovano pritrdjevali. Še zanimivejše je zborovanje postalo, ko se je po govoru začela debata. Skoro vse razpravljanje se je sukalo okoli narodnostnega vprašanja. Interesantno je bilo, s kakšnimi praznimi in naivnimi argumenti je skušal pobijati radovljjski župan dr. Vilfan izvajanja kand. dr. Dermote. Največ je ponavljal premlete fraze. Seveda je imel dr. Dermota lahek posel, ko ga je zavračal, kajti znano mu je bilo, da se je nastopalo pri vseh drugih narodih z enakimi ugovori — samo da se jih po drugih deželah že začenjajo sramovati in da jih več ne rabijo! Razven par liberalcev je vse navzoče občinstvo odobrilo izvajanja sodruga dr. Dermote. In le gospodarska odvisnost od liberalcev je nekatere premotila, da si niso upali roke dvigniti, ko se je o kandidaturi glasovalo. Gotovo je, da bodo pokazale volitve, da v Radovljici in okolihu dobi ogromno večino neklerikalnih glasov socialistični kandidat. Liberalni kandidat ne bo prišel niti v račun, ker ga dr. Vilfan še pokazati ne more! — Še večji je bil shod v Lescah. Udeležilo se je ljudstva iz Ljubnega, Begunj, Radovljice in okoliša in iz Lesca, salon pri Wuchererju je bil natlačen poln. Govornik dr. Dermota je najprej zavrnil nekaj laži, katere so liberalni nasprotniki iz Radovljice trosili o radovljjskem shodu. Liberalci iz Radovljice so bili prišli polnostevilno — dr. Vilfan se je mogočno s parom konj pripeljal, da razmesari socialističnega kandidata. Na vsako interpelacijo je naš kandidat točno, stvarno, mirno in jasno odgovarjal. Ni čuda, da se je dr. Vilfan blamiral do kosti — prvič kot jurist, ki ne pozna niti postave o varstvu prostosti volitev, drugič kot slabo izobražen politik, ker je pokazal, da nič ne ve, n. pr. niti o bivšem poslancu dr. Lecherju, izbornem zagovorniku volilne reforme, in tretjič kot skrajno slab debater — kakor so po shodu celo liberalci priznavali. Nasprotno je pa nastopal jako lepo in taktno in s premišljenimi besedami g. Čop iz Most. Slednji je priporočal skupno postopanje vseh naprednih življev pri državnozbornih volitvah. Dr. Vilfan je temu nasprotoval in predlagal celo svojega kandidata, posestnika Gogalo iz Nove vasi. Temu predlogu so se pa zborovalci smejali; ni prišel niti v poštev. Vse je tako kazalo, kakor da bi bila dr. Vilfana ovladovala neka čudovita mržnja do našega kandidata, ki je odvetniški kencipijent. No, bodisi kakorkoli — uspeh obeh shodov, zlasti onega v Lescah, je bil naravnost lep; to bodo tudi volitve izpričale!

Orehovo. Dne 24. m. m. ob 2. uri popoldan je bil tukaj dobro obiskan shod. Sodr. Miha Čobal je govoril imenitno o položaju delavca in kmeta v sedanji človeški družbi ter je začrtal pot, po kateri se more priti do izboljšanja. Volilci so poslušali njegov govor z veliko pozornostjo in so soglasno sprejeli njegovo kandidaturo.

Rimske toplice. Nad 100 volilcev se je zbralo v ponedeljek, dne 25. m. m. na shodu, na katerem sta govorila kandidat Miha Čobal in sodr. Sitar. Čobalova kandidatura je bila soglasno sprejeta. Na shod se je prišel blamirat zastopnik takozvane »kmetske zveze«; dvorano je zapustil med splošnim smehom zborovalcev, pa jo je popihal v župnišče h gospodu fajmostru.

Loka pri Zidanem mostu. Dne 25. m. m. je bil pri nas ob 2. uri popoldan jako dobro obiskan volilni shod. Česar bi človek pred leti skoro ne bil mogel misliti, da je pri prostih kmetih že tudi izgubila klerikalna nasilnost zaupanje, se vendar godi, kar dokazuje to, da se je udeležilo shodu nad 200 volilcev. Sodruga Čobal kot kandidat našega okraja je orisal prvič kmetski položaj, raztolmačil sedanje krivično zatiranje kmetovalcev ter je razložil, da imajo mali kmetje, obrtniki in delavci enake interese. Če se hočejo rešiti sedanje krivične družbe, je nujno treba skupnega nastopa. Za njim je govoril sodrug Ignac Sitter, ki je omenjal, da je infamna laž klerikalcev, ki trdijo, da je socialno-demokratska stranka brezverska ali brezdomovinska, to obrekovanje ima edini namen, da bi preslepili volilce še za 6 let. Govornik omenja tudi, da kandidata kmetske zveze in narodne stranke obetata delavcem in kmetom po stari navadi, da bodeta zastopala delavce, kmete in obrtnike kakor tudi veleposestnike, torej kapitaliste, kar je nemogoče. Naš kandidat bode zastopal samo prve stanove ne pa kapitalistov. Govora obeh govornikov sta napravila velikanski vtisk, kandidatura se je soglasno sprejela. Ko sta pa odhajala govornika, so ju čakali pred vrati neki klerikalni tolovaji pod vodstvom dveh klerikalnih podrepnikov. Zbralo se je kakih 8 mladoletnih, ki so upili: »Gospod kaplan so rekli, da nimajo socialni demokrati tu nič opraviti«, drugi pa: »Kar pobimo jih«. Ko pa so prišli volilci iz dvorane, so ponehali in se deloma odstranili. Na odgovor na to surovost je: Na 14. maja volimo edino našega kandidata Miho Čobala.

Cerknica. Na velikonočni ponedeljek popoldne je bil v gostilni gosp. Zalarja v Cerknici dobro obiskan volilni shod pod predsedništvom sodr. Baraga, ki je bil tam slučajno na dopustu. Vkljub dejstvu, da sta kaplan Lavrenčič iz Cerknice in znani klerikalni hujskač, župnik iz Grahovega, v cerkvi hujskala ljudstvo, da naj ne gre nikdo na shod, se je bilo vendar zbralo približno 200 ljudi. Če se upošteva, da ni bilo za ta shod skoraj nobene druge agitacije, kakor da je obesil gostilničar tablo na vrata, na kateri je bil naznanjen začetek shoda, se lahko trdi, da je tudi v cerkniškem okraju socializem zadobil trdna tla in da se bodo izjalovili poizkusi, da bi se ga zatrl. Predsednik je otvoril shod ter povdarjal, da ga neizmerno veseli, da se je tudi v njegovem rojstnem kraju pričelo dani. Sodrugi Kopač, burno pozdravljen, je predvsem konstatiral podlo in lažljivo obrekovanje v «Slovincu», češ, da je bil zadnji shod velik flasko socialne-demokracije, ker je baje, ko so klerikalci na komando odšli, samo 20 navzočih ostalo v dvorani. Imenoval je pisarja notice o shodu v Cerknici podlega lažnjaka. Sam «Slovenec» je konstatiral, da je bilo 500 ljudi na shodu in ko so klerikalci, katerih je bilo kakih 120—150, odšli, se v prostorni dvorani niti poznalo ni tega — pa pravi, da je ostalo samo še dvajset ljudi. Ker katoliški popje tako lažljivo proti stranki agitirajo in vedno krice, da socialisti, katere imenujejo očitne grešnike, zaničujejo vero, to vendar enkrat potrebno obrazložiti, kaj je bistvo vere, kako je nastala, kaj je klerikalizem, kaj je cerkvena hierarhija, da bodo navzoči izpoznali, s kakimi lažljivimi argumenti deluje stranka lazi in obrekovanj. Ko je govornik razložil, kaj je vera in kako je nastala ter kako stremljenje ima klerikalizem, so navzoči njegovemu izvajanju burno pritrjevali. Razkladal je tudi pomen državnoborskih volitev in cilje za mandate se potegujočih strank ter žel za njegov trud vseobče priznanje. Kandidatura je bila soglasno sprejeta. Ko je predsednik navzoče opozoril, da je volilni imenik cerkniške občine razpložen (ki ima 1100 volilcev) in da naj vsakdo pregleda, če je vpisan, je zaključil velezanimivi shod.

Železničarski shod v Ljubljani bo danes, dne 10. aprila ob 8. uri zvečer v salonu «pri Štajercu» na Resljevi cesti št. 20. Dnevni red je poseben važen za sprevedniško osobe in tudi za delayce sploh. Poroča sodrug Kopač o važnih stvareh. Udeležite se shoda vsi; posebna vabila se ne izdajo. — Vodstvo krajne skupine juž. železnice.

Izkaz prostovoljnih darov.

Volilnemu skladu zagorske okrajne organizacije so darovali: M. Cobal nabral 39-04 K, K. Malovrh nabral 3-64 K, M. Copar nabral 5-30 K, K. Möllinger nabral 6-80 K, W. Blasko 17-98 K, M. Repovš nabral 4-38 K, Fr. Peterlin nabral 10 K, Anton Godina 90 vin. Skupaj 87-89 K.

Vsaka pomorščina in pomorščak je kazniv. Edino pravi je **Thierryev balzam** le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K. 4 52—13

Thierryevo centifolijno mazilo proti vsem, se tako starih ranam, vnetjem, poskodbam itd., 2 ločka K 3-80. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar. Te dve domači zdravili sta povzroč znani in še od nekdaj sloveči.

Naročila se naj naslovijo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogaški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

E. WILFAN
krojaški mojster
Ljubljana, Resljeva cesta 12
sprejema in izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela. — Obleke po meri izdeluje po najnovejši modi. 10-7
Solidno delo! Cene nizke!

„RDEČI PRAPOR“

je najradikalnejše slovensko glasilo, nujno potrebno vsakemu volilcu in vsakomur, ki hoče biti objektivno informiran o do-
mači in splošni politiki.

„RDEČI PRAPOR“ je najmodernejši slovenski list, ki ne bi smel manjkati v nobenem bralnem društvu ali čitalnici ter napredni hiši.

Priporočajte „Rdeči Prapor“ povsod!

Naročajte edino slovensko revijo Naši Zapiski.

Naročnina:

Za celo leto K 3, za pola leta K 1-50, za četrt leta 80 h, posamezne številke 50 h.

Uredništvo in upravištvo v Ljubljani.

V založbi „Naših Zapisnikov“ se še dobe:

8. številka tretjega letnika: Nekaj kulturnih zavodov slovenskih, po 24 vin.

10. in 11. številka tretjega letnika: Prešernov spomenik, obsejajoča 48 strani, z lepim ovitkom; za naročnike po 50 vin., sicer franko 80 vin.

Drama Prešernovega duševnega življenja, predavanje g. dr. Ivana Prijateja ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani, po 40 vin. pri upravištvo „Naših Zapisnikov“ v Ljubljani.

I. S. Machar: Magdalena, povest v verzih; poslovenil A. Dermota, po 2 K.

Abdritus: Občina in socializem, 70 vin.

P. Mihalek: Iz niščin življenja, 1 K.

Za agitacijo pripravne so brošurice:

Program socialne demokracije, po 4 vin., po pošti 8 vin.

Zvišanje duhovskih plač, po 10 vin., po pošti 14 vin.

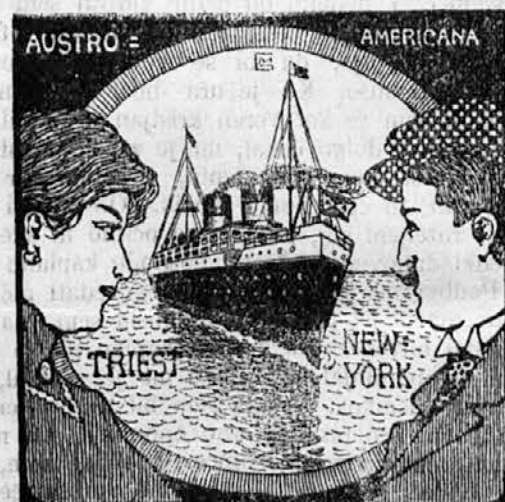
Ako se jih naroči več, se dovoljuje popust po dogovoru.

Kaj hočejo socialni demokracije ali program socialno-demokratske stranke.

Dolžnost vsakogar, ki se zanima za politično življenje, je, da se seznani s težnjami in zahtevami socialne demokracije. Cena brošuri, ki obsega tudi narodnostni program avstrijske socialne demokracije 4 v, po pošti 8 v.

Naroča se je pri upravištvo „RDEČEGA PRAPORA“.

„Rdeči Prapor“ izvod po 10 v se dobiva v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Franzot, drz. kolodvor, Spod. Šiška; Kušer, Sv. Petra cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg; Šešark, Selenburgove ulice; Velkavrh, Sv. Jakoba trg; Kleinstein, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, številka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Zidovske ulice 1. — Kranj: Karol Florian, knjigarna. — Jesenice: Jakob Mesar št. 101. — Trst: Lavrenčič, Piazza Caserma; Hreščijek, Campo Belvedere. — Gorizia: Krebelj Peter, Kapucinske ulice št. 1. — Reka: Ricardo Camera, Corso 16.

Potniki v Ameriko! Itateri želijo dobro, po ceni in za neshljivo potevati naj se obrnejo na **Simona Hmetetza** v Ljubljani Kolodvorske ulice 26. Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi orkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadržne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste, vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno. V isti založbi je izšla tudi času primerna knjižica v drugi pomnoženi izdaji

Novi državnoborski volilni red.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

priporoča svoje

izborno pivo v sodcih in v steklenicah.

Telefon št. 187.

Zaloga v Spodnji Šiški.

Telefon št. 187.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.

Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.